

Sag C-63/24 [Galte] ¹**Anmodning om præjudiciel afgørelse****Dato for indlevering:**

26. januar 2024

Forelæggende ret:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litauen)

Afgørelse af:

24. januar 2024

Sagsøger i første instans og appellatant:

K.L.

Sagsøgt i første instans og indstævnt:

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

[...]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(LITAUENS ØVERSTE FORVALTNINGSDOMSTOL)****KENDELSE**

24. januar 2024

[...]

Den udvidede afdeling ved Litauens øverste forvaltningsdomstol [...] [domstolens sammensætning]

har under et retsmøde i den skriftlige appelprocedure behandlet den administrative sag vedrørende den appel, som appellanten, K.L., har indgivet til prøvelse af den dom, som Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius, Litauen) afsagde den 30. marts 2023 i den

¹ – Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

administrative sag vedrørende det søgsmål, som appellanten [...] havde anlagt mod indstævnte, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (migrationsafdelingen under Republikken Litauens indenrigsministerium), med henblik på at opnå annullation af en afgørelse og et påbud om at handle.

Den udvidede afdeling

har fastslået følgende:

I.

- 1 Den foreliggende sag omhandler en tvist mellem appellanten, K.L. (herefter »appellanten«), og indstævnte, migrationsafdelingen under Republikken Litauens indenrigsministerium (herefter »indstævnte« eller »migrationsafdelingen«), i relation til lovligheden af og begrundelsen for den del af indstævntes afgørelse af 16. januar 2023 [...] (herefter »afgørelsen«), hvorved det blev besluttet ikke at indrømme appellanten asyl i Republikken Litauen.

Folkeretligt retsgrundlag

- 2 Konventionen om flygtnings retsstilling, som blev undertegnet i Genève den 28. juli 1951 (United Nations Treaty Series, bind 189, s. 150, nr. 2545 (1954), herefter »Genèvekonventionen«) og trådte i kraft den 22. april 1954. Konventionen blev suppleret af protokollen vedrørende flygtnings retsstilling, som blev indgået i New York den 31. januar 1967 og trådte i kraft den 4. oktober 1967 (herefter »protokollen«).
- 3 I præambelen til Genèvekonventionen anføres det, at De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR) har til opgave at overvåge de mellemfolkelige konventioner, der giver flygtninge beskyttelse, og det fastsættes, at staterne forpligter sig til at samarbejde med UNHCR under udøvelsen af dets opgaver og navnlig til at lette dets opgave med at føre tilsyn med anvendelsen af disse instrumenter.
- 4 Genèvekonventionens artikel 1F, litra b), fastslår, at bestemmelserne i denne konvention ikke skal finde anvendelse på den, om hvem der er alvorlig grund til at antage, at han eller hun har begået en alvorlig ikke-politisk forbrydelse uden for tilflugtslandet, inden han eller hun som flygtning fik adgang til dette.
- 5 I henhold til Genèvekonventionens artikel 33, stk. 1, må ingen kontraherende stat på nogen som helst måde udvise eller afvise en flygtning ved grænserne til sådanne områder, hvor hans eller hendes liv eller frihed ville være truet på grund af vedkommendes race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske overbevisninger.

EU-retligt grundlag

- 6 Fjerde betragtning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandsstatsborgere eller statsløse som berettigede til international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse (herefter »direktiv 2011/95/EU«) fastslår, at Genèvekonventionen og protokollen udgør hovedhjørnestenen i det internationale retssystem til beskyttelse af flygtninge.
- 7 Af 16. betragtning til direktiv 2011/95/EU fremgår det, at direktivet respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, som bl.a. anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Direktivet tilsigter navnlig, at asylansøgere og deres ledsagende familiemedlemmers menneskelige værdighed og ret til asyl respekteres fuldt ud, og at anvendelsen af charterets artikel 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 og 35 fremmes, og direktivet bør derfor gennemføres i overensstemmelse hermed.
- 8 I henhold til artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU er en tredjelandsstatsborger eller statsløs udelukket fra at blive anerkendt som flygtning, hvis der er tungtvejende grunde til at antage, at den pågældende har begået en alvorlig ikke-politisk forbrydelse uden for asyllandet forud for anerkendelsen af vedkommende som flygtning, hvilket forstås som tidspunktet for udstedelse af opholdstilladelse på grundlag af tildeling af flygtningestatus; særligt grusomme handlinger kan betegnes som alvorlige ikke-politiske forbrydelser, også selv om de begås under foregivelse af, at de har et politisk mål.
- 9 I henhold til artikel 21, stk. 1, i direktiv 2011/95/EU skal medlemsstaterne overholde princippet om non-refoulement i overensstemmelse med deres internationale forpligtelser.
- 10 Artikel 18 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fastslår, at asylretten sikres under iagttagelse af reglerne i Genèvekonventionen af 28. juli 1951 og protokollen af 31. januar 1967 om flygtnings retsstilling og i overensstemmelse med traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Nationalt retsgrundlag

- 11 Artikel 86, stk. 1, i Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (Republikken Litauens lov om udlændinges retsstilling, herefter »loven«) bestemmer, at »[f]lygtningestatus tildeles en asylansøger, som i kraft af en velbegrunnet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en bestemt social gruppe eller politisk anskuelse opholder sig uden for den stat, hvor den pågældende er statsborger, og som ikke kan eller frygter at påberåbe sig denne stats beskyttelse, eller som ikke er statsborger i nogen anden stat og opholder sig uden for den stat, hvor vedkommende tidligere

havde sit sædvanlige opholdssted, og af samme grunde som anført ovenfor ikke kan eller frygter at vende tilbage til denne stat, for så vidt som vedkommende ikke er omfattet af de udelukkelsesgrunde, der er fastsat i denne lovs artikel 88, stk. 1 og 2«.

- 12 Lovens artikel 88, stk. 2, nr. 3, bestemmer, at »en asylansøger indrømmes ikke flygtningestatus, hvis der er tungtvejende grunde til at antage, at asylansøgeren, som opfylder de i artikel 86, stk. 1, fastsatte kriterier, forud for sin indrejse i Republikken Litauen har begået en alvorlig ikke-politisk forbrydelse (særligt grusomme handlinger kan betegnes som alvorlige ikke-politiske forbrydelser, selv om de er begået med et angiveligt politisk formål), hvis den pågældende er fundet skyldig i handlinger, der er i strid med De Forenede Nationers mål og grundsætninger, eller har tilskyndet til eller på anden måde deltaget i sådanne forbrydelser eller handlinger«.
- 13 Lovens artikel 40, stk. 1, nr. 8, fastsætter, at en midlertidig opholdstilladelse kan udstedes til en udlænding eller fornyes, bl.a. hvis udlændingen ikke kan sendes tilbage til en fremmed stat eller udvises af Republikken Litauen i de tilfælde, der er omhandlet i lovens artikel 130, stk. 1, 2 og 4.
- 14 Lovens artikel 130, stk. 1, forbyder udvisning eller tilbagesendelse af en udlænding til et land, hvor hans eller hendes liv eller frihed er truet, eller hvor han eller hun kan blive forfulgt på grund af sin race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en bestemt social gruppe eller politiske overbevisning, eller til et land, hvorfra han eller hun efterfølgende kan blive sendt til et sådant land.
- 15 I henhold til afsnit 92.2.2. i Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas (beskrivelse af procedurerne for tildeling og inddragelse af asyl i Republikken Litauen), som blev godkendt af Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 (bekendtgørelse nr. 1V-131 fra Republikken Litauens indenrigsminister af 24. februar 2016 (den version, der er relevant for sagen, er senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1V-819 af 28. december 2022)), skal en bemyndiget embedsmand i migrationsafdelingen, som behandler asylansøgningen på grundlag af dens indhold, kontrollere oplysningerne om asylansøgeren i registret over mistænkte, anklagede og dømte personer, navnlig om asylansøgeren (over 14 år) ved en endelig domstolsafgørelse er blevet fundet skyldig i at have begået en alvorlig eller meget alvorlig forbrydelse eller er blevet fundet medskyldig i en sådan forbrydelse.

Relevante faktiske omstændigheder

- 16 Det er i den foreliggende administrative [sag] blevet fastslået, at appellanten den 17. februar 2022, efter ulovligt at have krydset grænsen mellem Litauen og Belarus, indgav en ansøgning til ministeriet om indrømmelse af asyl og en midlertidig opholdstilladelse i Republikken Litauen.

- 17 Ifølge appellanten blev han uretmæssigt dømt tre gange af myndighederne i (oplysninger udeladt), og den egentlige årsag hertil var, at han var aktiv i den (oplysninger udeladt) opposition i (oplysninger udeladt). Appellanten anførte, at han var flygtet fra (oplysninger udeladt), fordi de retshåndhævende myndigheder i landet var begyndt at foretage afhøringer (oplysninger udeladt), hvilket appellanten fortolkede som et forsøg fra de kompetente myndigheders side på at fabrikere endnu en straffesag mod ham. Ifølge appellanten forfølges han af myndighederne i (oplysninger udeladt) af to grunde: formidling af politisk information og organisering af demonstrationer.
- 18 På baggrund af en undersøgelse identificerede migrationsafdelingen den mulige årsag til appellants forfølgelse som offentlig kritik af myndighederne i (oplysninger udeladt) (oplysninger udeladt). Ifølge de oplysninger, der er indsamlet om oprindelsesstaten, forfølges personer, der ikke er enige med (oplysninger udeladt) i (oplysninger udeladt), meget aktivt. I overensstemmelse hermed anførte migrationsafdelingen, at selv om appellants indlæg på sociale medier ikke var populære, havde appellants navn optrådt på (oplysninger udeladt) listen, som var blevet offentliggjort af myndighederne i (oplysninger udeladt) samt i forskellige (oplysninger udeladt) medieartikler. Under disse omstændigheder er det migrationsafdelingens vurdering, at det er meget sandsynligt, at appellanten vil blive anholdt i hjemlandet, og at hans indhold på de sociale medier sandsynligvis vil blive kontrolleret efter anholdelsen. Migrationsafdelingen konkluderede som følge heraf, at appellanten næsten med sikkerhed risikerede at blive retsforfulgt for at have offentliggjort ovennævnte indhold, og at han derfor kunne indrømmes flygtningestatus i Republikken Litauen.
- 19 (oplysninger udeladt).
- 20 Efter at have vurderet indholdet, omstændighederne, konsekvenserne og strafudmålingen i appellants straffesager fandt migrationsafdelingen, at anklagerne mod appellanten (oplysninger udeladt) er underbyggede [...]. Med andre ord har appellanten efter migrationsafdelingens vurdering begået handlinger, der falder ind under definitionen af en »alvorlig ikke-politisk forbrydelse«, og at han derfor er udelukket fra at blive anerkendt som flygtning i overensstemmelse med lovens artikel 88, stk. 2, nr. 3.
- 21 Efter at have konstateret, at appellanten ikke kunne indrømmes international beskyttelse af de grunde, der er anført i lovens artikel 88, besluttede migrationsafdelingen imidlertid på grundlag af lovens artikel 130, stk. 1, at det var forbudt at sende appellanten tilbage til sit hjemland, da han muligvis ville blive forfulgt i (oplysninger udeladt) på grund af sin politiske overbevisning. Migrationsafdelingen udstedte derfor en midlertidig opholdstilladelse til appellanten i henhold til lovens artikel 40, stk. 1, nr. 8.
- 22 Eftersom appellanten ikke var enig i den del af afgørelsen, hvorved han fik afslag på asyl i Republikken Litauen, anlagde han sag ved den regionale domstol i

forvaltningsretlige sager i Vilnius. Ved dom af 30. marts 2023 frifandt denne domstol sagsøgte i det af appellantenten anlagte søgsmål. Appellantenten appellerede denne dom til Litauens øverste forvaltningsdomstol.

Den udvidede afdeling

fastslår følgende:

II.

- 23 Den foreliggende sag rejser spørgsmål om fortolkningen af artikel 12, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse, sammenholdt [...] med artikel 18 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det er derfor nødvendigt at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse [...] [henvisning til procesretlige bestemmelser].
- 24 Appellantenten har understreget, at han allerede har afsonet en dom for den forbrydelse, for hvilken migrationsafdelingen har udelukket ham fra at blive anerkendt som flygtning. Appellantenten har på grundlag af kilder offentliggjort af UNHCR argumenteret for, at bestemmelsen om udelukkelse fra at blive anerkendt som flygtning ikke længere finder anvendelse i sådanne situationer. Appellantenten har derfor anmodet om, at sagen forelægges Den Europæiske Unions Domstol med henblik på fortolkning af artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU.
- 25 Den indstævnte har påpeget, at den litauiske lovgiver ikke har defineret begrebet »alvorlig ikke-politisk forbrydelse«. En sådan definition findes heller ikke udtrykkeligt i direktiv 2011/95/EU. I appellantens sag blev der således gjort brug af Den Europæiske Unions Asylagenturs praktiske vejledning om udelukkelse på grund af alvorlige (ikke-politiske) forbrydelser² (herefter »den praktiske vejledning om alvorlige (ikke-politiske) forbrydelser«), som fastsætter definitionen af alvorlige ikke-politiske forbrydelser og retningslinjerne for vurderingen. I overensstemmelse med de i denne vejledning fastsatte kriterier undersøgte migrationsafdelingen de forbrydelser, som appellantenten havde begået, og fandt, at (en af) disse forbrydelser faldt ind under definitionen af en »alvorlig ikke-politisk forbrydelse«.
- 26 Ifølge indstævnte er der i øjeblikket mangel på retspraksis om det foreliggende spørgsmål, og der er mangel på konsekvens i den måde, hvorpå EU's medlemsstater definerer eller vurderer indvirkningen af at have afsonet en straf på

² – Den Europæiske Unions Asylagentur »Praktisk vejledning om udelukkelse af alvorlige (ikke-politiske) forbrydelser«: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>.

beslutningen om ikke at indrømme asyl i tilfælde af alvorlige ikke-politiske forbrydelser. EUAA's praktiske vejledning om alvorlige (ikke-politiske) forbrydelser omhandler ikke vurderingen af tilfælde, hvor en person har afsonet en straf. Det Europæiske Asylstøttekontors praktiske vejledning »EASO's praktiske vejledning: Udelukkelse« fastsætter, at »sagsbehandleren, afhængigt af national praksis, kan overveje, om ansøgeren allerede har været straffet tilstrækkeligt for den eller de handlinger, der kan føre til udelukkelse, ved at tage hensyn til: den tid, der er blevet afsonet i forhold til, hvad der ville blive betragtet som en rimelig tid i henhold til EU-standarder, personens adfærd siden hans eller hendes deltagelse i handlingen/handlingerne, herunder i fængslet, og om ansøgeren har udtrykt anger, ydet erstatning og/eller påtaget sig ansvaret for handlingen/handlingerne«³. Indstævnte har understreget, at ordlyden af denne vejledning indikerer, at sagsbehandleren har en skønsbeføjelse i denne henseende.

- 27 Det fremgår af artikel 2, litra d), i direktiv 2011/95/EU, at »flygtning« skal forstås som en tredjelandstatsborger, der i kraft af en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, politisk anskuelse eller tilhørsforhold til en bestemt social gruppe opholder sig uden for det land, hvor den pågældende er statsborger, og som ikke kan eller, på grund af en sådan frygt, ikke vil påberåbe sig dette lands beskyttelse, eller en statsløs person, som opholder sig uden for det land, hvor han tidligere havde sit sædvanlige opholdssted, af samme grunde som anført ovenfor, og som ikke kan eller, på grund af en sådan frygt, ikke vil vende tilbage til dette land, og som ikke er omfattet af artikel 12.
- 28 De forbrydelser og handlinger, der er omfattet af Genèvekonventionens artikel 1F eller artikel 12, stk. 2, i direktiv 2011/95 undergraver i alvorlig grad både grundlæggende værdier såsom respekten for den menneskelige værdighed og menneskerettighederne, som Den Europæiske Union i henhold til artikel 2 TEU bygger på, og den fred, som Unionen har til formål at fremme i henhold til artikel 3 TEU (dom afsagt af Domstolen (Store Afdeling) den 25.2018, K. mod Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie og H.F. mod Belgische Staat, forenede sager C-331/16 og C-366/16, EU:C:2018:296, præmis 46).
- 29 Artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU bestemmer, at en tredjelandstatsborger eller en statsløs person er udelukket fra at blive anerkendt som flygtning, hvis der er tungtvejende grunde til at antage, at den pågældende har begået en alvorlig ikke-politisk forbrydelse uden for asyllandet forud for anerkendelsen af vedkommende som flygtning, hvilket forstås som tidspunktet for udstedelse af opholdstilladelse på grundlag af tildeling af flygtningestatus; særligt grusomme handlinger kan betegnes som alvorlige ikke-politiske forbrydelser, også selv om de begås under foregivelse af, at de har et politisk mål.

³ – Det Europæiske Asylstøttekontor »EASO's praktiske vejledning: Udelukkelse«, s. 35, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf.

- 30 Domstolens dom (Store Afdeling) i de forenede sager C-57/09 og C-101/09, Bundesrepublik Deutschland mod B og D, fremhæver, at udelukkelse fra at blive anerkendt som flygtning af en af de grunde, der er nævnt i artikel 12, stk. 2, litra b) eller c), i direktiv 2004/83, er knyttet til alvoren af de begåede handlinger, som skal være af en sådan grad, at den pågældende person ikke gyldigt kan gøre krav på den beskyttelse, der er knyttet til status som flygtning som omhandlet i direktivets artikel 2, litra d). Den kompetente myndighed er derfor forpligtet til at vurdere alvoren af de begåede handlinger og den pågældende persons individuelle ansvar. Med henblik herpå skal der tages hensyn til alle de omstændigheder, der kendetegner handlingerne, og til denne persons situation. Hvis en sådan vurdering fører til den konklusion, at artikel 12, stk. 2, i direktiv 2011/95/EU finder anvendelse, er der ikke noget krav om at foretage en undersøgelse af proportionaliteten (Domstolens dom (Store Afdeling) af 9. november 2010, Bundesrepublik Deutschland mod B og D, forenede sager C-57/09 og C-101/09, EU:C:2010:661, præmis 108-109).
- 31 Det er nærværende afdelings opfattelse, at Domstolens dom i Ahmed-sagen er relevant og finder tilsvarende anvendelse på fortolkningen af grunden til udelukkelse fra flygtningestatus som omhandlet i artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU. I den pågældende dom bemærkede Domstolen i forbindelse med sin prøvelse af grunden til udelukkelse fra at være berettiget til subsidiær beskyttelse som anført i artikel 17, stk. 1, litra b), i direktiv 2011/95/EU, at selv om kriteriet om den straf, der ifaldes i henhold til den berørte medlemsstats straffelovgivning, er af særlig betydning i forbindelse med vurderingen af forbrydelsens grovhed og berettiger udelukkelse fra subsidiær beskyttelse i henhold til artikel 17, stk. 1, litra b), i direktiv 2011/95/EU, må den kompetente myndighed i den berørte medlemsstat kun anvende udelukkelsesgrunden fastsat i denne bestemmelse efter at have foretaget en vurdering af de nøjagtige faktiske omstændigheder, som den har kendskab til, med henblik på at afgøre, om der er alvorlig grund til at antage, at de handlinger, som den pågældende – der i øvrigt opfylder kravene for at opnå den ansøgte status – har foretaget, er omfattet af denne udelukkelsesgrund. Denne fortolkning har støtte i rapporten fra Det Europæiske Asylstøttekontor (EASO) fra januar 2016 med titlen »Udelukkelse: Artikel 12 og 17 i kvalifikationsdirektivet (2011/95/EU)«, som i punkt 3.2.2 vedrørende artikel 17, stk. 1, litra b), i direktiv 2011/95/EU anbefaler, at grovheden af den forbrydelse, der kan udelukke en person fra subsidiær beskyttelse, vurderes under hensyn til en række kriterier såsom bl.a. handlingens art, den skade, der er sket, de retsmidler, der er taget i brug, arten af den straf, der ifaldes, og spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende handling i de fleste retssystemer ligeledes anses for en grov forbrydelse. Domstolen bemærkede også, at tilsvarende anbefalinger i øvrigt fremgår af Håndbog om procedurer og kriterier for fastlæggelse af flygtningestatus i henhold til konventionen af 1951 og protokollen af 1967 vedrørende flygtnings retsstilling, punkt 155-157 (jf. Domstolens dom af 13.9.2018, Shajin Ahmed mod Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-369/17, EU:C:2018:713, præmis 55-57).

- 32 Det skal i den forbindelse påpeges, at der i den foreliggende administrative sag er rejst spørgsmål om vurderingen af den straf, der blev afsonet for en begået forbrydelse, set i sammenhængen af artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU. Det er nærværende afdelings opfattelse, at en sådan omstændighed i sagens natur ikke er relateret til »alvoren« af den handling, der er begået af asylansøgeren, eller til ansøgerens »individuelle ansvar« for at begå denne handling.
- 33 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at den praktiske vejledning om udelukkelse på grund af alvorlige (ikke-politiske) forbrydelser, der er nævnt i denne kendelses præmis 25, ikke identificerer den relevante omstændighed i den foreliggende administrative sag (den straf, som asylansøgeren har afsonet) som værende blandt kriterierne for vurderingen af forbrydelsens alvor (eller på listen i bilag A til dette dokument over omstændigheder, der kan tages i betragtning ved den individuelle analyse af forbrydelsens alvor); det er dog korrekt, at listen hverken er endelig eller udtømmende ⁴.
- 34 Denne omstændighed nævnes ikke i afsnit 3.4 i Det Europæiske Asylstøttekontors retlige analyse »Udelukkelse: Kvalifikationsdirektivets artikel 12 og 17, anden udgave«, som undersøger elementerne af en alvorlig ikke-politisk forbrydelse i henhold til artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU, eller afsnit 3.6, som fremhæver de juridiske aspekter, der er relevante for konstateringen af individuelt ansvar ⁵. Det er korrekt, at det i dokumentets afsnit 3.7 med titlen »Bod« anføres, at »spørgsmålet om, hvorvidt boden for en forbrydelse eller handling, der kan medføre udelukkelse, reelt kan udgøre et relevant hensyn ved vurderingen af udelukkelse fra at blive anerkendt som flygtning, blev indirekte behandlet af Domstolen i B og D-dommen i dens svar på to af de spørgsmål, som den tyske forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager stillede«. Den forelæggende afdeling er af den opfattelse, at afsnit 3.7 i Det Europæiske Asylstøttekontors retlige analyse ikke indeholder en klar stillingtagen til det spørgsmål, der behandles, og mere væsentligt har Domstolens retspraksis ikke fortolket eller vurderet omstændigheder af lignende karakter med henblik på artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU.
- 35 Ifølge punkt 157 i Håndbog om procedurer og kriterier for fastsættelse af flygtningestatus i henhold til konventionen af 1951 og protokollen af 1967 om flygtnings retsstilling, som Domstolen henviser til i Ahmed-dommen, er det ved vurderingen af arten af den forbrydelse, der formodes at være begået, imidlertid også relevant, om en ansøger, der er dømt for en alvorlig ikke-politisk forbrydelse, allerede har afsonet sin straf eller er blevet benådet eller har nydt godt af en

⁴ – Den Europæiske Unions Asylagentur praktiske vejledning om udelukkelse på grund af alvorlige (ikke-politisk) forbrydelser, s. 13-18, <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>.

⁵ – Det Europæiske Asylstøttekontors retlige analyse »Udelukkelse: Kvalifikationsdirektivets artikel 12 og 17, anden udgave«, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO_Exclusion_second_edition_JA_EN.pdf.

amnesti. I sidstnævnte tilfælde er der en formodning om, at udelukkelsesklausulen ikke længere finder anvendelse, medmindre det kan påvises, at ansøgerens kriminelle karakter stadig er fremherskende på trods af benådningen eller amnestien⁶.

- 36 Det Europæiske Asylstøttekontors praktiske vejledning »EASO's praktiske vejledning: Udelukkelse« indeholder endvidere en tjekliste med yderligere overvejelser, som udtrykkeligt angiver, at »nedenstående overvejelser vil være underlagt national praksis. Når der er alvorlige grunde til at antage, at ansøgeren i henhold til national praksis bærer det individuelle ansvar for den eller de handlinger, der kan medføre udelukkelse, kan den embedsmand, der behandler sagen, fortsætte med at undersøge, om udelukkelsen i dette tilfælde opfylder formålene med udelukkelsesklausulerne. Jo mere forkastelige den eller de handlinger, der kan medføre udelukkelse, er, desto mindre relevante vil de følgende faktorer være, når den endelige beslutning træffes«⁷. Disse faktorer omfatter: i) afsonet straf for den (ellers) udelukkelsesværdige handling, ii) tid siden den kriminelle adfærd og iii) amnesti eller benådning.
- 37 I lyset af ovenstående er den forelæggende afdeling i den udvidede sammensætning af den opfattelse, at den straf, som ansøgeren allerede har afsonet, den benådning eller amnesti, som ansøgeren er blevet indrømmet, eller enhver anden omstændighed af lignende art set i sammenhæng med alle de relevante omstændigheder kan være en relevant faktor, der medfører (ikke-)anvendelse af artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU. Det er imidlertid ikke klart for den nærværende afdeling, om en omstændighed som den, der er tale om i den foreliggende sag, ipso facto ville udelukke anvendelsen af artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU. Afdelingen er med andre ord i tvivl om, hvorvidt der i forbindelse med vurderingen af, om handlinger foretaget af en person, som i øvrigt opfylder de i artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU fastsatte kriterier for tildeling af flygtningestatus, er en pligt til at tage hensyn til den straf, som den pågældende person allerede har afsonet, den benådning eller amnesti, som den pågældende person er indrømmet, eller enhver anden lignende omstændighed.
- 38 I denne forbindelse skal det påpeges, at retten til asyl i henhold til artikel 18 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal sikres under hensyntagen til reglerne i Genèvekonventionen af 28. juli 1951 og protokollen af 31. januar 1967 om flygtnings retsstilling og i overensstemmelse med traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions

⁶ – Håndbog om procedurer og kriterier for fastlæggelse af flygtningestatus i henhold til konventionen af 1951 og protokollen af 1967 om flygtnings retsstilling, s. 36, punkt 157, <https://www.unhcr.org/media/handbook-procedures-and-criteria-determining-refugee-status-under-1951-convention-and-1967>.

⁷ – Det Europæiske Asylstøttekontor »EASO's praktiske vejledning: Udelukkelse«, s. 35. https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf.

funktionsmåde. Nærværende afdeling mener derfor, at det er vigtigt at understrege, at de i Genèvekonventionens artikel 1F og i artikel 12, stk. 2, i direktiv 2011/95 fastsatte grunde til udelukkelse fra at blive anerkendt som flygtning blev indført med det formål at udelukke personer, som ikke anses for værdige til den beskyttelse, der er knyttet hertil, fra denne status (Domstolens dom af 2.5.2018, K. mod Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie og H.F. mod Belgische Staat, forenede sager C-331/16 og C-366/16, EU:C:2018:296, præmis 50). Det er derfor nærværende afdelings opfattelse, at forpligtelsen til i forbindelse med anvendelsen af artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU, at tage hensyn til den afsonede straf, den indrømmede benådning eller amnesti eller enhver anden lignende omstændighed bl.a. ville betyde, at vurderingen af forbrydelsens alvor og det individuelle ansvar hos den asylansøger, der har begået forbrydelsen, ikke længere ville være afgørende under de ovennævnte omstændigheder, og at alle sådanne personer bl.a. ikke længere ville blive betragtet som »uværdige til den beskyttelse, der er knyttet hertil«.

- 39 Det er korrekt, at udelukkelsesgrundene fratager de personer, hvis behov for international beskyttelse er blevet fastslået, de garantier, der er fastsat i Genèvekonventionen af 1951 og direktiv 2011/95/EU, og i denne henseende udgør undtagelser til eller indskrænkninger i anvendelsen af en bestemmelse i den humanitære ret. Henset til de eventuelle konsekvenser af anvendelsen af disse grunde skal der anlægges en særlig forsigtig tilgang (jf. generaladvokat Paolo Mengozzis forslag til afgørelse af 1.6.2010 i de forenede sager B (C-57/09) og D (C-101/09), EU:C:2010:302, punkt 46). Notatet om udelukkelsesbestemmelserne i Genèvekonventionen, under nr. EC/47/SC/CRP.29, fra Eksekutivkomitéen for De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR), kommenterer på Genèvekonventionens artikel 1F, litra b), og argumenterer for, at der skal anvendes en »afvejningstest«: Denne test sikrer, at udelukkelse ikke resulterer i større skade for lovovertræderen, end den påståede forbrydelse giver anledning til. Forbrydelsens alvor skal således afvejes i forhold til den grad af forfølgelse, som lovovertræderen sandsynligvis vil blive udsat for i hjemlandet. Hvis den frygtede forfølgelse er så alvorlig, at den bringer lovovertræderens liv eller frihed i fare, kan kun en yderst alvorlig lovovertrædelse begrunde anvendelsen af denne udelukkelsesbestemmelse⁸. Det er nærværende afdelings opfattelse, at kravet om ovennævnte »afvejningstest« i princippet sikres af non-refoulement-princippet, som er garanteret asylansøgeren, selv når der gives afslag på asyl, som det er tilfældet i hovedsagen.

III.

- 40 [...] [pligt til at fremsætte anmodningen i henhold til artikel 267, stk. 3, TEUF]

⁸ – Notatet om udelukkelsesbestemmelserne i Genèvekonventionen, EC/47/SC/CRP.29, fra Eksekutivkomitéen for De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR), punkt 18, <https://www.unhcr.org/publications/note-exclusion-clauses>.

- 41 Under disse omstændigheder og for at fjerne den tvivl, der er opstået med hensyn til fortolkningen og anvendelsen af den bestemmelse i EU-retten, der er relevant for de i den foreliggende sag omhandlede retsforhold, skal Domstolen under disse omstændigheder anmodes om at fortolke artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU, sammenholdt [...] med artikel 18 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Et svar på det spørgsmål, der er stillet i konklusionen i denne kendelse, er af afgørende betydning for den foreliggende sag, fordi det også vil gøre det muligt at sikre en ensartet national retspraksis, samtidig med at det navnlig sikrer EU-rettens forrang.

I lyset af ovenstående overvejelser [...] [henvielse til bestemmelser i retsplejeloven] har afdelingen, i udvidet sammensætning, ved Litauens øverste forvaltningsdomstol [...]

afsagt følgende kendelse:

[...] [processuel standardformulering]

Den Europæiske Unions Domstol forelægges følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

»Skal artikel 12, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandsstatsborgere eller statsløse som berettigede til international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse, sammenholdt med artikel 18 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, fortolkes således, at der i forbindelse med vurderingen af, om handlinger foretaget af en person, som i øvrigt opfylder de i artikel 12, stk. 2, litra b), i direktiv 2011/95/EU fastsatte kriterier for tildeling af flygtningestatus, er en pligt til at tage hensyn til den straf, som den pågældende person allerede har afsonet, den benådning eller amnesti, som den pågældende person er indrømmet, eller enhver anden lignende omstændighed?«

[...]

[processuelle standardformuleringer og rettens sammensætning]